

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 5. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

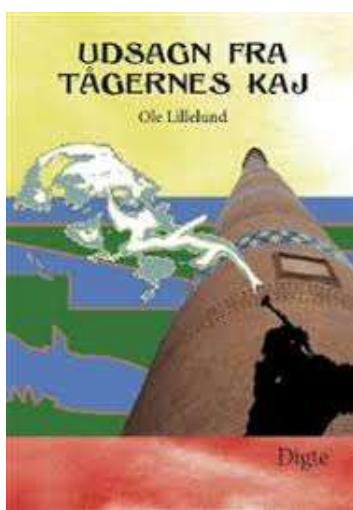
Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Fra Fyn til Uzbekistan og hjem igen

I en retfærdig verden ville Ole Lillelund være lige så stort et navn som sin tætteste åndelige slægtning Dan Turell, der på lignende vis sat...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

onsdag den 12. august 2020

Evigt liv og verdensmål i Løgumkloster

Museet Holmen i Løgumkloster er småt, men godt. Trods både sin lidenhed og sin beliggenhed i provinsen formår det lille museum at tiltrække udstillere fra kunstlivets top. Eksempelvis Michael Kvium, Esben Hanefeldt Kristensen, Sophia Kalkau, Maja Lisa Engelhardt og Peter Callesen har haft separatudstillinger på stedet. I forbindelse med hver udstilling udgiver Museet Holmen et hæfte, der ikke kun kan bruges som katalog, men også som en kortfattet præsentation af den udstillende kunstner. Her følger anmeldelser af to af disse udgivelser.

Sara Duborg Døssing m.fl.: "Det evige liv. Kathrine Ærtebjerg", Museet Holmen 2019, 42 sider.

Hans Tyrrestrup m.fl.: "Hans Tyrrestrup. The Global Goals. Verdensmålene", Museet Holmen 2019, 50 sider.

Af Egil Hvid-Olsen.

Lyse, længselsfulde kvinder

Billedkunstneren Kathrine Ærtebjerg har gjort sig bemærket blandt andet med sine malerier af hvide, ofte nøgne og dog kønsløse piger og kvinder, der tit befinder sig i en frodig og til tider truende natur.

Der er ikke så lidt humor i Ærtebjergs motiver, men ofte hører den til i den barske del af skalaen. Her kan man for eksempel tænke på maleriet "Hun er stadig levende" (2011), der er blandt de værker, som findes i Museet Holmens lille bog, "Det evige liv. Kathrine Ærtebjerg". Bogen udkom i forbindelse med en separatudstilling, hvor Ærtebjerg viste malerier og træfigurer.

"Hun er stadig levende" viser en kvinde, der ligger i et mørkt kaos af cirkler og fangarme. Hendes krop synes at gå i ét med omgivelserne, for den har ændret sig til tentakler. Dog er den til at skelne fra det øvrige i kraft af sin hvidhed. Tentaklernes ender samles i kvindens ansigt, der har fordoblet sig, som om der er to af hende. Kobles maleriets titel sammen med bogens – "Det evige liv" – kan "Hun er stadig levende" være en skildring af en døende kvinde. Døden opløser livet, så kroppen fremstår som tentakler, der suges mod et mørke til højre i maleriet. Det er uhyggeligt! Men

En tristesse, der vil dig noget

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2020 (37)
 - ▶ september (4)
 - ▼ august (6)
 - En tristesse, der vil dig noget
 - Scener fra Danmarks røvhul
 - Fra Fyn til Uzbekistan og hjem igen
 - Drab af nødvendighed
 - Evigt liv og verdensmål i Løgumkloster
 - Haiku skaber ofte et rum, som regel i naturen.
 - ▶ juli (6)
 - ▶ juni (5)
 - ▶ maj (3)
 - ▶ april (2)
 - ▶ marts (4)
 - ▶ februar (3)
 - ▶ januar (4)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)
- ▶ 2017 (36)
- ▶ 2016 (34)

dobbeltheden i kvindens ansigt kan være en henvisning til, at noget nyt er ved at tage form; at hun dør, men allerede nu er ved at antage et nyt liv. Der er fastgjort nogle sorte elektroder på hendes ikke længere eksisterende brystkasse. De måler hendes hjerterytme og vil snart formidle hendes død på den skærm, som man må formode, at elektroderne er forbundet til. Hvilken form, det evige liv vil tage, afslører Ærtebjerg ikke, men at det findes et andet sted eller i en anden sfære antydes eventuelt af de planetlignende cirkler, der svæver rundt omkring kvinden.

Mennesket som del af naturen

Bogens forside gengiver et udsnit af værket "Menneske I" (2019), der kan ses i sin helhed på side 39. Her er en kvinde og et træ vokset sammen. Træet har rod øverst i kvindens brystkasse og vokser op langs hendes hals for at springe ud i og blive ét med ansigtet. Træet tager kulør af kvinden, der i forvejen synes at blomstre med et vældigt rødt hår. Kvinden lader til at blive til træet. Tænker man igen på udstillingens og bogens tema, kan der i træet være en henvisning til døden, fordi det minder beskueren om, at vi er natur: "Af jord er du kommet, til jord skal du blive...". Træerne spirer jo af jorden, så måske er kvinden død og formuldet.

I kvindens transformation til træ kan der også ligge en påmindelse om, at det er os selv, vi skader, når vi skader miljøet; at vi bringer os tættere på døden ved ikke at passe på det, vi kommer af. At vi så at sige raserer vort eget hjem og derved gør livet sværere.

Samtidig er der noget fortrøstningsfuldt i, at træet spirer i kvinden. Hun er med til at skabe nyt liv. Måske er det Ærtebjergs symbolske kommentar til det evige liv, "...men af jorden skal du igen opstå."

Kristen symbolik

Ærtebjerg benytter sig af tilbagevendende symboler, blandt andet korset og nøglen. Dette udfolder Sara Duborg Døssing i sit korte essay: "Troen, Nøglen og Det Evige Liv". Nøglen bliver i hendes forståelse ensbetydende med den nøglemagt, det ansvar, Jesus giver disciplene, så de kan binde og løse syndere og dermed åbne eller lukke adgangen til det evige liv. Samtidig er nøglen et værktøj; et motiv, som Ærtebjerg også kredser om i al dets forskellighed.

Ud over Døssings tekst og et forord af museumsleder Kirsten Moesgaard indeholder "Det Evige Liv. Kathrine Ærtebjerg" endnu et essay. Det er skrevet af Poul Götke, og kredser blandt andet om kønnet og det paradoksale i, at Bibel og kristendom gennem tiderne har været præget af mænd, selvom "[...] kvinder spiller en bemærkelsesværdig stor rolle i Bibelen [...]" (s. 15). Ærtebjergs pige- og kvindeskikkelser synes da også ofte at være hjemløse. De længes. Måske er det deres retmæssige plads i kristendommens menneskesyn, de længes efter. I hvert fald slår Götke fast, at Ærtebjerg i de seneste år er begyndt at anvende kristen symbolik. Derved kan de længselsfulde kvinder i hendes malerier måske få del i det evige liv, der tager sin begyndelse med det liv, de allerede er i gang med at leve.

Verdensmål på lærred

For mere end tre årtier siden, i 1987, udkom den såkaldte Brundtland-rapport, der var bestilt og udarbejdet i FN-regi med den daværende norske statsminister Gro Harlem Brundtland som kommissionsformand. Her kunne man læse advarsler som, at "vi låner miljøkapital fra fremtidige generationer uden vilje eller udsigt til at betale den tilbage. De kommer måske til at forbande os for vor ødsle levevis." Siden har ingen frivilligt accepteret en opbremsning i den stigende levestandard. Tværtimod. Væksten har brølet derudaf, og vi har fortsat med at låne miljøkapital i en sådan grad, at kommende generationer vil være i deres fulde ret til at forbande os, hvis vi ikke hurtigt og effektivt får taget brodden af de værste følger af klimakrisen.

Denne opdatering af Brundtland-rapportens advarsel udfolder Knud Vilby i et kort essay om de 17 verdensmål, som blev tiltrådt af en lang række

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (68)
- dagbøger (1)
- digtsamling (26)
- En litterær refleksion (5)
- essay (4)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (10)
- klassikerlæsning (13)
- kortroman (2)
- kunstbog (9)
- lyrik (3)
- noveller (3)
- prosa (5)
- prosadigt (2)
- roman (15)

Sidevisninger i alt

119,385

Når Vilbys essay er med i en lille bog om kunstmaleren og digteren Hans Tyrrestrups seneste værker, skyldes det, at Tyrrestrup har behandlet FN's 17 verdensmål både med ord og pensel. Målene står på skuldrene af Brundtland-rapporten, men er lettere at forholde sig umiddelbart til, fordi de er formuleret i kortfattede punkter. Tyrrestrups verdensmålsværker er i første omgang lavet til en udstilling på Museet Holmen i Løgumkloster, men beskæftiger sig med et emne, der burde gøre det muligt også at vise dem samlet andre steder. For verdensmålene er vigtige pejlemærker for, hvad verdens lande bør arbejde hen mod i fællesskab.

De 17 verdensmål

De 17 verdensmål, der hver især har en række delmål under sig, er:

1. Afskaf fattigdom.
2. Stop sult.
3. Sundhed og trivsel.
4. Kvalitetsuddannelse.
5. Ligestilling mellem kønnene.
6. Rent vand og sanitet.
7. Bæredygtig energi.
8. Anstændige jobs og økonomisk vækst.
9. Industri, innovation og infrastruktur.
10. Mindre ulighed.
11. Bæredygtige byer og lokalsamfund.
12. Ansvarligt forbrug og produktion.
13. Klimainsats.
14. Livet i havet.
15. Livet på land.
16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner.
17. Partnerskaber for handling.

Man kan spørge, om Vilby i sit essay ikke fokuserer for meget på klimaløsninger i forhold til verdensmålene, der jo ikke kun beskæftiger sig med miljøudfordringerne. Men der synes alligevel at være en større sammenhæng mellem kampen for klodens klima og de enkelte mål. Det bliver for eksempel meget lettere at arbejde frem mod bæredygtighed, når børn og unge modtager en kvalitetsuddannelse, for så ved de, hvad der er på spil. Det er også nødvendigt med mest mulig fred, hvis alle skal kunne løfte i flok, og sådan kunne man blive ved med at gennemgå hver enkelt verdensmåls tilknytning til klimaproblematikken.

Opmuntrende opfordring i ord og farver

Ud over Knud Vilbys essay indeholder bogen et forord af museumsleder Kirsten Moesgaard og en oversigt over Hans Tyrrestrups nationale og internationale virke. Denne sidste tekst er skrevet af bestyrelsesformand for Janusbygningen i Tistrup, Bent Peter Larsen. At det lige er ham, der har indsigt i Tyrrestrups virke, skyldes, at kunstneren bor i nabobyen Thorstrup, nordøst for Varde.

Foruden de nævnte tekster rummer bogen naturligvis også billeder. Samtlige 17 værker om verdensmålene er gengivet. Det samme er en række forarbejder til værkerne. Hvert maleri suppleres af et digt, Tyrrestrup har skrevet, og som kan fungere som en ekstra titel ud over selve det verdensmål, maleriet er opstået på baggrund af. Jeg bemærker særligt disse lyriske tekster:

Verdensmål 1. Afskaf fattigdom:

[Nyere indlæg](#)

[Startside](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejse tema. Leveret af [Blogger](#).

Til
forskjel”.

Verdensmål 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund:

”Skyskraberen

Og

Landsbyen

Hilser

På

hinanden,

der

kan

vinkes

fra

alle

vinduer.”

Verdensmål 15. Livet på land:

”Mågesvæv om træets sky,
jordiske landinger.”

Nogle gange fungerer malerierne som illustrationer til digtene eller omvendt. Andre gange er forbindelsen mellem digt og maleri ikke helt så klar, men kombinationen af tekst og billede er med til at sætte tanker i gang hos beskueren.

Selvom det er en alvorlig problemstilling, der italesættes med verdensmålene, er Tyrrestrups farvevalg muntært. Her er ingen opgivelse over de enorme udfordringer, verden står overfor, men en henvisning til den rigdom, kloden rummer, og som vi skal tage vare på. Således lægger man ikke bogen fra sig med et opgivende træk på skulderen, men med en bevidsthed om, at kampen er værd at tage; den kamp, vi skal føre mod og med os selv og andre for en bæredygtig vækst, der vil komme alle til gavn – også klimaet.

Indsendt af Egil Hvid-Olsen

Etiketter: [kunstbog](#)

Ingen kommentarer:

Tilføj en kommentar

Angiv din kommentar...

 Kommenter som: connyta (Gooq ▼)

Underret mig